

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ПОЛІТОЛОГІЯ»

третього освітньо-наукового рівня вищої освіти

за спеціальністю 052 «Політологія»

галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

кваліфікація: доктор філософії у галузі «Соціальні та поведінкові науки» за
спеціальністю «Політологія»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою НаУКМА

Голова Вченої ради НаУКМА

С.М.Оксамитна

Протокол № д1 від « 3 » листопада 2023р.

Київ – 2023

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Політологія», за якою провадиться освітня діяльність третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти з підготовки здобувачів ступеня доктора філософії за спеціальністю «052 Політологія» розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» і «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №266 від 23.03.2016 р., та чинного Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового рівня) (далі – Стандарт) галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки зі спеціальності 052 Політологія. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 25.07.2023 р. № 903.

Програма відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій, затвердженою Постановою Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011 р. «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України №519 від 25.06.2020 р.).

Освітньо-наукова програма «Політологія» розроблена з урахуванням сучасних рекомендацій і визнаних ефективних практик наукової освіти Європейського освітнього простору вищої освіти (далі - ЄПВО):

- «Зальцбурзькі принципи I» - Salzburg I “Conclusions and Recommendations from the Bologna Seminar on “Doctoral Programmes for the European Knowledge Society”, 2005;
- «Зальцбурзькі принципи II» - “Salzburg II Initiative Recommendations” of the European University Association (EUA Council for Doctoral Education), 2010;
- «Принципи інноваційної докторської підготовки» - Principles for Innovative Doctoral Training, Mapping Exercise on Doctoral Training in Europe in 2011 by the ERA Steering Group Human Resources and Mobility (ERA SGHRM), European Commission Directorate-General for Research & Innovation, 27.06.2011;
- Рекомендацій Ради докторської освіти Європейської асоціації університетів (EUA Council for Doctoral Education (EUA-CDE)) та Європейської ради здобувачів докторської освіти і молодих дослідників (EURODOC);
- Рекомендацій Ліги європейських дослідницьких університетів (LERU) «Елементи кращої практики докторської підготовки» (Good Practice Elements in Doctoral Training), 2015;
- Паризького Комюніке (PARIS COMMUNIQUÉ), 2018.

Програма розроблена робочою групою в складі:

1. **Гнатюк Микола Миколайович** - доктор політичних наук, доцент кафедри політології НаУКМА;
2. **Нагорняк Тетяна Леонтіївна** – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політології (гарант)
3. **Чабанна Маргарита Валеріївна** - доктор політичних наук, доцент, завідувач кафедри політології НаУКМА.

Гарант освітньо-наукової програми:

Нагорняк Тетяна Леонтіївна – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політології НаУКМА, декан факультету «Києво-Могилянська школа професійної та неперервної освіти» НаУКМА.

Рецензенти :

Ярина Богданівна Турчин - доктор політичних наук, професор, директор Інституту гуманітарних та соціальних наук, професор кафедри політології та міжнародних відносин Національного університету «Львівська політехніка».

Явір Віра Анатоліївна– доктор політичних наук, професор, ст.наукова співробітниця Інституту держави і права ім.В.М.Корецького.

Іван Михайлович Нагорняк - PhD в галузі політології, Заступник генерального директора Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України.

ВСТУП

Засадничим принципом наукової освіти в національному університеті «Києво-Могилянська академія» (далі – НаУКМА) є стимулювання самостійної та продуктивної дослідницької діяльності, підтримка фахової активності й прагнення до нових знань, відкритості до комунікації і взаємодії в рамках міжнародної академічної спільноти.

Освітньо-наукова програма «Політологія» має на меті підготовку високоосвідчених, національно свідомих, чесних, небайдужих, творчих особистей, здатних до науково-організаційної діяльності, здійснення наукових досліджень політичних явищ і процесів, формування ефективних практик міждисциплінарної співпраці з владою, громадою, бізнесом та комунікації в межах фахової спільноти задля імплементації результатів досліджень на користь деморкатизації суспільства, сталого розвитку національної економіки, просування позитивного іміджу України на міжнародній арені.

Програма розроблялася з урахуванням досвіду впровадження експериментальної міждисциплінарної PhD програми «Суспільні трансформації» (2011-2015 рр.) в Докторській школі ім. родини Юхименків НаУКМА (далі - Докторська школа) та чинного Стандарту (Наказ МОН України від 25.07.2023 № 903).

Освітні компоненти «циклу професійної підготовки», практику викладання фахових дисциплін, частину вибіркового циклу (за умов їх обрання здобувачами) і наукову підготовку забезпечує кафедра політології факультету соціальних наук і соціальних технологій НаУКМА. Кадрове забезпечення інших освітніх компонентів і пропонованих вибіркового циклу здійснюють науково-педагогічні працівники НаУКМА. Їхня відповідність дисциплінам визначається проектною групою ОНП спільно з Докторською школою.

Координацію і методичне забезпечення дисциплін циклу загальної підготовки освітньо-наукових програм у НаУКМА здійснює Докторська школа (заснована 2008 р.), що є навчально-дослідницьким підрозділом і має на меті створення навчального середовища, сприятливого для набуття аспірантами фахової зрілості, спроможності до творчої ініціативи та самостійних наукових досліджень, навичок і досвіду комунікації у рамках міжнародної академічної спільноти.

Дисципліни циклів загальної і професійної підготовки сприяють формуванню інтегральної компетентності третього рівня освіти, що сформульована як здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері політології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Освітня складова підготовки доктора філософії з політології становить 39 кредитів ECTS, з яких - 13 кредитів ECTS відводиться на цикл загальної підготовки, 16 кредитів ECTS - на професійну підготовку та 10 кредитів ECTS - цикл вибіркового навчальних дисциплін, що складає 26 %. Вибірковий цикл представлений загальним переліком (20 дисциплін), з якого аспірант може обрати 5 дисциплін, з урахуванням його наукових інтересів чи з метою посилення загальних і спеціальних (фахових) компетентностей. Перелік пропонованих для вибору дисциплін може оновлюватися щороку в результаті моніторингу змісту ОНП задля забезпечення ефективної реалізації індивідуальних дослідницьких траєкторій аспірантів.

Навчальні результати, передбачені циклом дисциплін загальної підготовки, розвивають здатності активного дослідника до фахової діяльності у трьох сферах:

- Сфера Д (дослідження) – знання фаху і предмета дослідження, ґрунтовна обізнаність із методологічними підходами і сучасними методами наукових досліджень, високий рівень володіння навичками і технологіями пошуку та обробки наукової інформації;

- Сфера К (комунікація) – виховання здатності до репрезентації і спілкування в межах глобальної наукової спільноти, що включає навички мовлення, письма та презентації англійською мовою, а також уміння формулювати результати дослідження в тій формі, яка потрібна для певної мети чи аудиторії, навички викладача;

- Сфера М (менеджмент) – поєднує навички планування та управління науковими проектами, пошуку наукових грантів, розвиток особистісної ініціативності, уміння формувати робочі групи і дослідницькі спільноти; здатність планувати свою кар'єру.

• I. ОСВІТНЯ СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

1. Профіль освітньо-наукової програми «Політологія» зі спеціальності «052 Політологія»

1- Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділ	Національний університет «Києво-Могилянська академія»
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії у галузі «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю «Політологія»
Офіційна назва освітньої програми	Політологія Political science
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 39 кредити ЄКТС, термін освітньої складової – 2 роки
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Мова(и) викладання	Українська та англійська
Термін дії освітньої програми	
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.ukma.edu.ua/index.php/aspirantura
2 - Мета освітньої програми	
Сформувати високоосвідчену, національно свідому, чесну, небайдужу, творчу особистість, яка здатна до науково-організаційної діяльності, здійснення наукових досліджень політичних явищ і процесів, формування ефективних практик міждисциплінарної співпраці з владою, громадою, бізнесом та комунікації в межах фахової спільноти задля імплементації результатів досліджень на користь демократизації суспільства, сталого розвитку національної економіки, просування позитивного іміджу України на міжнародній арені.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Поведінкові науки, Політологія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова програма спрямована на формування активного дослідника, якому властиві знання власного фаху і предмета дослідження, ґрунтовна обізнаність із методологічними підходами і сучасними методами політологічного дослідження, високий рівень володіння навичками і технологіями пошуку та обробки наукової інформації, різноманітні викладацькі, комунікаційні аналітично-консультативні та менеджерські навички.

<p>Основний фокус освітньої програми</p>	<p>Освітньо-наукова програма спрямована на формування системного наукового світогляду, втілення принципів академічної доброчесності та професійної етики в своїй діяльності, здатності до інтелектуального ризику та перегляду наукових парадигм, спроможності надавати фахові політичні консультації та створювати корисні для українського суспільства продукти професійної діяльності.</p> <p>Ключові слова: політична теорія, методи наукового дослідження, політичні феномени, політична філософія; політичні інститути і процеси, поведінка та консультування; урядування, публічна політика; суспільні трансформації, глобалізація та інтеграція, безпека, міжнародна та зовнішня політика.</p>
<p>Особливості та відмінності</p>	<p>Усі здобувачі освіти ступеня доктора філософії мають можливість сформувати індивідуальну освітню траєкторію з огляду на потреби виконання дослідницького проекту і формування майбутньої кар'єри: шляхом вибору дисциплін іншого рівня освіти і через вибір 5 дисциплін з 20 запропонованих. Унікальність ОНП полягає в акценті на використанні міждисциплінарних прикладних інструментів для політологічних досліджень, формуванні практик політичного консультування та аналітики сучасних соціально-політичних процесів, опануванні інструментів для міжнародної публікаційної активності та проектної діяльності, зміцненні рівня англійської мови дослідника. Аспіранти заохочуються до міжнародного стажування та академічної мобільності, використання ресурсів НаУКМА і частині академічного партнерства та можливостей неперервної освіти з метою посилення їхньої конкурентоспроможності.</p>
<p>4 - Придатність випускників освітньої програми до працевлаштування та подальшого навчання</p>	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Науково-педагогічні, гаукові та педагогічні посади закладів вищої освіти України та університетів-партнерів, науково-дослідних інститутах НАН України, наукових та освітніх центрах і компаніях, центрах політичних досліджень, консалтингу та аналітики, органах державного управління та місцевого самоврядування, неурядових організаціях, рекламних агенціях, відділах зв'язків із громадськістю, ЗМІ; в міжнародних та вітчизняних наукових програмах і проектах.</p>
<p>Подальше навчання</p>	<p>Підготовка дисертації на здобуття ступеня доктора наук (як у докторантурі, так і шляхом самостійної наукової роботи), набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих, участь у програмах міжнародної академічної мобільності.</p>

5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Всі дисципліни освітньо-наукової програми заохочують до активної роботи над дисертаційним дослідженням, формують уміння його планування, виконання та представлення результатів українською та англійською мовою. Форми навчання максимально наближені до практичної наукової діяльності (конференції, колегіальне обговорення, написання окремих елементів дисертаційної роботи).</p> <p>Викладання здійснюється на засадах колегіальності, відповідальності, високої академічної культури та академічної доброчесності.</p> <p>Графік освітнього процесу (Академічний календар Докторської школи ім. родини Юхименків НаУКМА) передбачає час на навчальну роботу (2 семестри) і для індивідуальної дослідницької діяльності (2 дослідницькі періоди).</p>
Оцінювання	<p>Відповідно до студентоцентрованого підходу аспіранти активно залучаються до співвикладання, колегіального оцінювання і самооцінювання.</p> <p>Рекомендованими формами контрольних завдань освітньо-наукової програми є завдання на створення і формування елементів індивідуального дослідження.</p> <p>Форми підсумкового оцінювання: презентації, індивідуальні дослідницькі та практичні завдання, виступ на конференції.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІНТ)	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері політології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК03. Здатність працювати в міжнародному середовищі.</p> <p>ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми політичних наук на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<p>СК-1. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англійських наукових текстів за напрямом досліджень.</p> <p>СК-2. Здатність виконувати оригінальні політологічні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в політичних науках та дотичних до неї</p>

міждисциплінарних і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з політичних наук та суміжних галузей.

СК-3. Здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері політичних наук, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в науковій та освітній діяльності.

СК-4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

СК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері політичних наук, оцінювати та забезпечувати якість виконаних досліджень.

СК-6. Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проекти у сфері політичних наук та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, вміння проявляти лідерство під час їхньої реалізації.

СК-7. Здатність критично аналізувати і застосовувати класичні та сучасні теоретичні концепції до аналізу сучасного стану політики та розвитку політичних наук.

СК-8. Здатність складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень та реєстрації прав інтелектуальної власності.

СК-9. Здатність застосування широкого спектру політологічних понять, теорій і методів наукового аналізу та створення прикладних продуктів для фахової експертизи та політичного консалтингу владно-політичних інститутів, бізнесу, політичних акторів, інституцій громадянського суспільства та продукування ідей відповідно до сучасного контексту.

7 – Програмні результати навчання

- ПРН-1. Здійснювати наукове дослідження у відповідності до засадничих принципів логіки наукового пізнання.
- ПРН-2. Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і доробок інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми.
- ПРН-3. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з політичних наук та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики.
- ПРН-4. Планувати й ефективно проводити інформаційну роботу в рамках власного дослідження із використанням універсальних і спеціалізованих інформаційних ресурсів комерційних та відкритих джерел наукової інформації, застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.
- ПРН-5. Формулювати проблеми, конструювати дизайн та використовувати кількісні та якісні методи під час проведення теоретичних та/або прикладних досліджень.
- ПРН-6. Усно і письмово представляти результати власного дослідження українською мовою на основі знання мовних норм і мовної організації наукових текстів різних жанрів.
- ПРН-7. Ґрунтовно володіти граматикою (частини мови, структура речення, пунктуація) для коректного застосування наукового стилю англійської мови.
- ПРН-8. Готувати і редагувати власні наукові статті для публікації англійською мовою в міжнародному рецензованому журналі відповідно до вимог.
- ПРН-9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми політичних наук державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у провідних наукових виданнях.
- ПРН-10. Розробляти та реалізовувати наукові та/або прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми політичних наук з врахуванням етичних, соціальних, економічних та правових аспектів.
- ПРН-11. Організовувати і здійснювати освітній процес у галузі політичних наук, формувати його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.
- ПРН-12. Мати передові концептуальні та методологічні знання політичної науки та міждисциплінарного прикладного знання, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, експертної діяльності та політичного консалтингу на рівні останніх світових досягнень.
- ПРН-13. Розуміти природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.
- ПРН-14. Глибоко розуміти загальні принципи та методи соціально-поведінкових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері політичних наук та у викладацькій практиці.
- ПРН-15. Застосовувати широкий спектр політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту
- ПРН-16. Організовувати і здійснювати освітній процес у галузі політичних наук, формувати його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.
- ПРН-17. Керувати дослідницькою та інноваційною діяльністю, організовувати роботу колективу дослідників.
- ПРН-18. Складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, забезпечувати реєстрацію прав інтелектуальної власності.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення освітньо-наукової програми здійснюється переважно докторами наук, професорами, які демонструють високий рівень публікаційної та професійної активності, є ефективними науковими керівниками, залучаються до опонування та рецензування кваліфікаційних наукових робіт аспірантів і докторантів ЗВО України.
Матеріально-технічне забезпечення	Аспірантам надається доступ до всіх ресурсів навчального середовища НаУКМА, і зокрема – виокремленого навчального простору Докторської школи ім. родини Юхименків, де є конференційний простір із обладнанням для дистанційного навчання та комунікації; відкритий навчальний простір, місця для індивідуальної роботи, простір для спілкування і групової роботи.
Інформаційне та методичне забезпечення	Аспірантам доступні всі ресурси Наукової бібліотеки НаУКМА, віртуальний освітній простір DistEdu, методичне забезпечення усіх навчальних дисциплін, корпоративні сервіси університету.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Здійснюється відповідно до міжінституційних угод із ЗВО та академічними інституціями НАНУ. Найбільш активні академічні зв'язки кафедра має з вітчизняними ЗВО (НУ «Львівська політехніка», КНУ імені Тараса Шевченка, ДНУ імені О.Гончара), НУ "Острозька академія", науковими установами НАН України (Інститут держави і права ім. В.М. Корецького, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса, Інститут соціальної та політичної психології НАПН України), Урядовим офісом координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України, Науково-методичним центром вищої та фахової передвищої освіти МОН України.
Міжнародна кредитна мобільність	НаУКМА створює численні можливості для отримання досвіду міжнародної співпраці впродовж навчання: наукові стажування, кредитна мобільність до університетів ЄС за програмою Erasmus+ KA1 International Credit Mobility, самоініційована мобільність – за програмами DAAD, Fullbright та ін. Серед міжнародних партнерів кафедри – Uniwersytet Warszawski, Jagiellonian University, SGH Warsaw School of Economics, Uniwersytet Gdański, University of Glasgow, University of Tartu, Université catholique de Louvain.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе за умови підтвердження володіння українською мовою на рівні B2.

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТІВ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ «ПОЛІТОЛОГІЯ» ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік компонентів освітньої програми

Код н/д	Компоненти освітньої складової	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Рік навчання
Обов'язкові компоненти ОП				
I. Цикл загальної підготовки				
ОК 1.1	Цифрова наука. Академічна доброчесність дослідника	2	залік	1
ОК.1.2	Викладання в системі вищої освіти	2	залік	2
ОК 1.3	Практика викладання фахових дисциплін	3	залік	2
ОК 1.4	Advanced English for Academic Communication	4	екзамен	1
ОК 1.5	Менеджмент наукових проєктів	2	залік	1
II. Цикл професійної підготовки				
ОК 2.1	Організація наукового дослідження.	6	екзамен	1
ОК 2.2.	Науковий фаховий семінар	2	залік	2
ОК 2.3.	Теорії та методи сучасної політології	4	екзамен	1
ОК 2.4.	Політична експертиза і наукове консультування	4	екзамен	2
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		29		
Вибіркові компоненти ОП				
III. Вибіркові навчальні дисципліни				
3.1.	Освітній менеджмент	2	залік	2
3.2.	Політичні трансформації	2	залік	1
3.3.	Аналіз публічної політики	2	залік	2
3.4.	Міжнародні відносини у сучасному світі	2	залік	1
3.5.	Сучасні політичні ідеології	2	залік	1
3.6.	Безпекові студії	2	залік	1
3.7.	Внутрішня політика України та європейська інтеграція	2	залік	1
3.8.	Дисципліни магістерської програми (відповідно до проблематики дослідження)	2	залік	2
3.9.	Управління брендом в умовах невизначеності	2	залік	2
3.10.	Світові тренди розвитку (економіка, політика, освіта, право)	2	залік	2
3.11	Управління даними досліджень	2	залік	1
3.12	Права інтелектуальної власності	2	залік	1
3.13	Управління кар'єрою та планування розвитку навичок	2	залік	1
3.14	Дистанційне і змішане навчання	2	залік	1
3.15	Лідерство і особистий розвиток	2	залік	1
3.16	Корективний курс англійської мови	2	залік	1
3.17	Редагування наукових текстів англійською мовою	2	залік	2
3.18	Англійська для підготовки проєктних пропозицій	2	залік	2
3.19	Підготовка до міжнародних тестів з англійської мови	2	залік	2
3.20	Прикладний політичний аналіз	2	залік	2
Загальний обсяг вибірових компонентів:		10		
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		39		

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

Освітньо-наукова програма містить два цикли – загальної і професійної підготовки. «Цикл загальної підготовки» складається з трьох блоків навчальних дисциплін, у кожному з яких забезпечена можливість індивідуалізації навчального плану аспіранта за навчальними і дослідницькими потребами: дисципліни науково-теоретичної підготовки; дисципліни науково-практичної підготовки; дисципліни мовної підготовки.

Цикл загальної підготовки (13 кредитів ЄКТС)	Цикл професійної підготовки + вибіркові дисципліни (16 + 10 кредитів ЄКТС)	Відкрита навчальна програма (DS Curriculum)
<ul style="list-style-type: none"> •Цифрова наука. Академічна доброчесність дослідника •Викладання в системі вищої освіти •Практика викладання фахових дисциплін •Advanced English for Academic Communication •Менеджмент наукових проєктів	<ul style="list-style-type: none"> •Організація наукового дослідження. •Науковий фаховий семінар •Теорії та методи сучасної політології •Політична експертиза і наукове консультування •+ •5 вибіркових дисциплін	<ul style="list-style-type: none"> •Сесія настановчого навчання •A LINEA •Літня школа •Гостьові курси/семінари/відкриті лекції

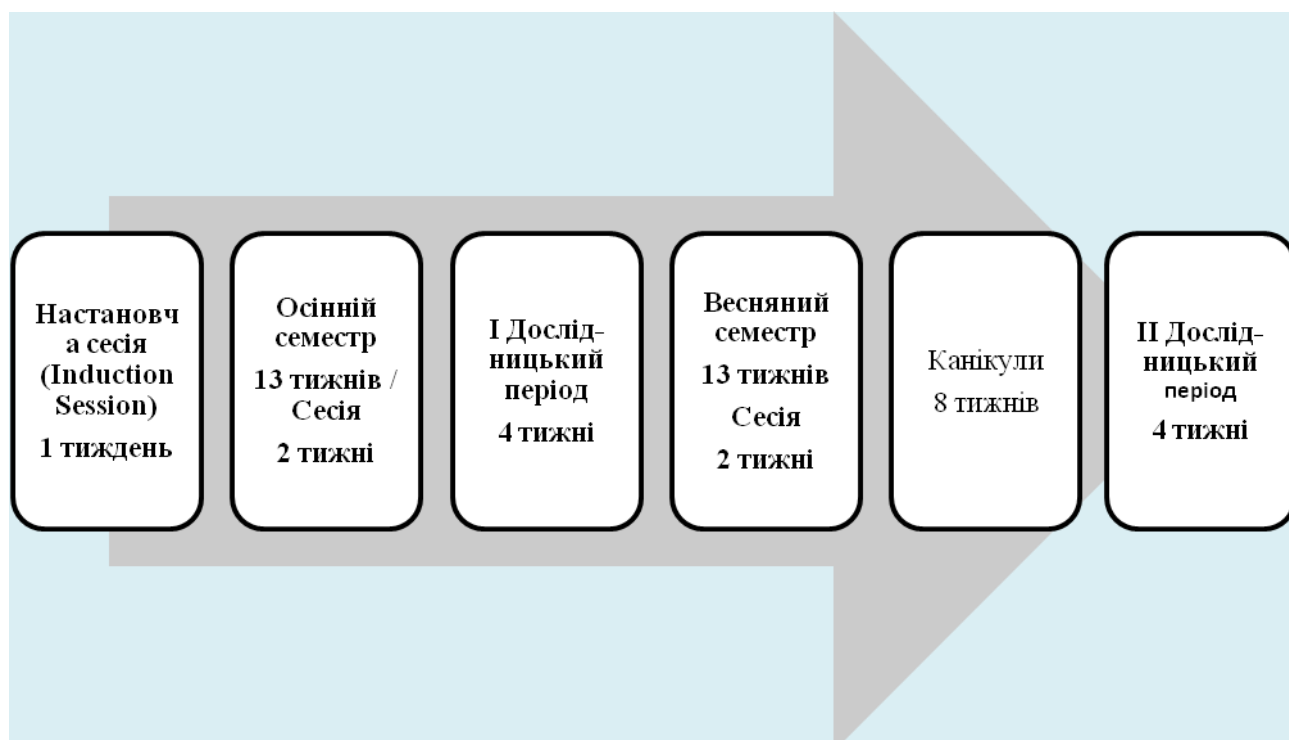
На основі навчального плану освітньо-наукової програми «Політологія» аспірант формує індивідуальний навчальний план, який погоджується з науковим керівником і затверджується Вченою радою факультету соціальних наук та соціальних технологій НаУКМА.

Модель навчального року для першого і другого року навчання в аспірантурі передбачає такий розподіл навчального часу:

- Сесія настановчого навчання
- Семестр 1 (13 тижнів) - осінній
- Різдвяні канікули
- Іспитова сесія 1 семестру (2 тижні)
- I Дослідницький період
- Семестр 2 (13 тижнів) – весняний
- Великодні канікули
- Іспитова сесія 2 семестру
- Звітна конференція A LINEA
- Літня школа
- Літні канікули (8 тижнів)
- II Дослідницький період

Модель навчального року для третього і четвертого року навчання передбачає самостійну роботу над дослідженням, регулярні зустрічі з науковим керівником, щорічну атестацію (у межах II Дослідницького періоду). Форми аудиторної роботи передбачають можливість максимального забезпечення індивідуальних дослідницьких потреб аспіранта й особливостей підготовки за різним фахом. Завдання у межах окремих дисциплін роботи максимально пов'язані з планом і завданнями індивідуального дослідницького проєкту аспіранта.

Академічний календар: розподіл часу на навчання та дослідження

II. НАУКОВА СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта, погоджується здобувачем з його науковим керівником, гарантом освітньо-наукової програми, затверджується Вченою радою факультету соціальних наук та соціальних технологій НаУКМА, і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Індивідуальний план науковою роботи є обов'язковим для виконання здобувачем ступеня доктора філософії і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи під час щорічного звіту на засіданні кафедри.

Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми аспірантури є підготовка та публікація наукових статей, виступи на наукових конференціях, наукових фахових семінарах, круглих столах, симпозіумах.

Підготовка в аспірантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «052 ПОЛІТОЛОГІЯ»

- Політичний процес в Україні та його інституційні основи. Політична система та політична поведінка в Україні
- Демократія, громадська думка в політиці та виробленні політики держави.
- Електоральна політика, виборчі системи та медійні впливи на становлення соціальної держави.
- Етнічна ідентичність та питання мовної політики в українському суспільстві
- Політична трансформації українського суспільства, його соціальних структур, інституцій та суб'єктів
- Методологія і методи політологічних досліджень. Міждисциплінарність політичних досліджень.
- Сучасні теорії політики та їх нормативний та пізнавальний потенціал
- Політичні ідеології та їх місце в політичному процесі
- Правила і принципи наукових досліджень
- Засоби політичного впливу, політична пропаганда та методи протидії в умовах війни
- Концепт «Справедливість», права людини та демократія, міжнародні інституції, розвиток громадського сектору і громадянської освіти.
- Роль соціокультурних факторів (субкультур, релігійних груп, неполітичних інститутів та генерації ідей) у процесі прийняття політичних рішень та напрацювання політичних практик
- Плюралізм та мультикультуралізм, політика щодо національних та інших груп меншини
- Вплив політичних інститутів на економічний розвиток та порівняльні практики різних країн
- Політика конкуретоспроможності територій (громад, міст) в умовах повоєнного відродження України.
- Індикатори розвитку перехідних суспільств, демократизація держав, що розвиваються, та індустріальних демократій та зміни в міжнародній економіці
- Політична історія європейських держав та становлення різних традиції («етатистичних», ліберальних, авторитарних)
- Концепції і теоретичні основи сталого розвитку, політичні складові економічного розвитку.
- Політичне консультування як предмет політологічного дослідження в умовах невизначеності.
- Моделювання сучасних соціально-політичних процесів.
- Політика в регіональному та міжнародному контекстах, регіональне суперництво. Місцеве самоврядування і розвиток громад.
- Безпека в стратегічному вимірі та на рівні державних політик.
- Аналіз зовнішньої політики та теоретико-методологічні підходи до вивчення зовнішніх політик країн світу.
- Глобалізація та її наслідки для міжнародних відносин і статусу держави як політичного інституту.
- Формування та реалізація зовнішньої політики України, її історичний, комунікаційний, змістовний вимір. Публічна дипломатія.
- Політичні конфлікти в світі, їх джерела та механізми попередження в контексті трансформації світопорядку
- Державна політика України у сфері освіти і науки в умовах невизначеності
- Політичні проблеми європейської інтеграції, європейська та євроатлантична інтеграція України
- Політична психологія та вплив психологічних факторів на політичні феномени.

III. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації в період 4 років навчання за освітньо-науковою програмою.

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

IV. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

	ОК 1.1	ОК 1.2	ОК 1.3	ОК 1.4	ОК 1.5	ОК 2.1	ОК 2.2	ОК 2.3	ОК 2.4	ВБ 3.1	ВБ 3.2	ВБ 3.3	ВБ 3.4	ВБ 3.5	ВБ 3.6	ВБ 3.7	ВБ 3.8	ВБ 3.9	ВБ 3.10	ВБ 3.11	ВБ 3.12	ВБ 3.13	ВБ 3.14	ВБ 3.15	ВБ 3.16	ВБ 3.17	ВБ 3.18	ВБ 3.19	ВБ 3.20
С К 1	•	•						•	•	•		•			•														
С К 2	•	•						•	•	•	•	•							•										
С К 3	•	•						•	•	•	•	•																	•
С К 4			•	•				•	•		•		•	•					•										•
С К 5		•	•	•		•	•	•	•	•			•	•	•		•	•					•						•
С К 6	•	•						•	•	•			•	•	•	•									•	•	•	•	•
С К 7		•	•	•			•	•	•	•			•	•	•				•										
С К 8	•				•			•	•	•									•					•	•	•			
С К 9						•	•			•										•	•	•	•						

**V. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (ПРН)
ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ**

	ОК 1.1	ОК 1.2	ОК 1.3	ОК 1.4	ОК 1.5	ОК 2.1	ОК 2.2	ОК 2.3	ОК 2.4	ВБ 3.1	ВБ 3.2	ВБ 3.3	ВБ 3.4	ВБ 3.5	ВБ 3.6	ВБ 3.7	ВБ 3.8	ВБ 3.9	ВБ2 3.10	ВБ 3.11	ВБ 3.12	ВБ 3.13	ВБ 3.14	ВБ 3.15	ВБ 3.16	ВБ 3.17	ВБ 3.18	ВБ 3.19	ВБ 3.20
ПР Н1	•							•	•	•		•																	
ПР Н2	•							•	•	•																			
ПР Н3		•						•	•	•		•			•														•
ПР Н4	•							•	•	•	•				•				•										•
ПР Н5		•						•		•					•														•
ПР Н6					•			•	•																	•	•	•	
ПР Н7						•	•													•	•	•	•						
ПР Н8							•		•												•								
ПР Н9						•	•		•											•		•							
ПР Н10			•	•									•					•											
ПР Н11											•		•		•							•							•
ПР Н12								•	•	•														•	•	•	•	•	
ПР Н13	•							•	•	•														•	•	•	•	•	

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-наукову програму «Політологія»
третього освітньо-наукового рівня вищої освіти (доктор філософії) за
спеціальністю 052 «Політологія»

Освітньо-наукова програма (ОНП) 052 «Політологія» Національного університету «Києво-Могилянська академія» є нормативним документом підготовки здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», кваліфікація: доктор філософії у галузі «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю «Політологія». Термін освітньої складової два роки та передбачає 43 кредитів ЄКТС.

Відповідно до змісту програми її основним акцентом є формування особистості з високою моральною культурою та глибоким розумінням національної спадщини, яка здатна проводити наукові дослідження у сфері політики, сприяти міждисциплінарній співпраці з різними сферами - владою, громадськістю, бізнесом, а також здійснювати ефективну комунікацію в рамках академічної спільноти для впровадження результатів досліджень, спрямованих на підтримку демократизації суспільства, забезпечення сталого розвитку національної економіки та просування позитивного іміджу України на міжнародному рівні.

Сучасна Україна потребує зміцнення своєї команди професіоналів, які здійснюють впровадження євроінтеграційних реформ та сприяють наближенню країни до Європейського Союзу. Отримавши статус держави-кандидата, взаємини України та ЄС досягли нового рівня, що вимагає підготовки фахівців, здатних реалізовувати євроінтеграційну політику України. Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України підтримує тісні робочі стосунки із кафедрою політології НаУКМА, долучаючись до освітніх ініціатив, а також запрошує викладачів та студентів до обговорення важливих практичних питань в євроінтеграційній сфері.

Програма підготовки третього освітньо-наукового рівня вищої освіти (доктор філософії) за спеціальністю 052 «Політологія» дає можливість отримати ґрунтовні знання та сформувані важливі фахові компетенції, що стануть суттєвими для розвитку критичного мислення та аналітичних навичок в сфері політичних наук. Студенти програми мають можливість глибоко вивчати теоретичні основи політичних процесів, включаючи політичні теорії та ідеології, а також засвоювати високоспеціалізовані знання з конкретних напрямків політологічних досліджень, що стосуються міжнародних відносин, демократії, політичних конфліктів та стратегій безпеки. Ця програма сприяє формуванню у студентів глибокого розуміння політичних процесів, включаючи їх соціокультурні, економічні та міжнародні аспекти.

Крім того, студенти отримують практичні навички в сфері політичного консультування, аналізу глобальних тенденцій та прийняття стратегічних політичних рішень. Завдяки акценту на міждисциплінарність та активну участь у наукових конференціях та публікаціях, студенти мають можливість досліджувати актуальні проблеми, які стосуються політичних процесів та міжнародних відносин, роблячи вагомий внесок у світову політичну науку.

У програмі ґрунтовно розкрито шляхи та особливості підготовки докторів філософії у сфері політології, зокрема зроблено акцент на розвиток учасників програми як висококваліфікованих науковців, здатних до самостійного проведення наукових досліджень і організації наукових проєктів. Програма надає студентам можливість оволодіти різноманітними дослідницькими методами, аналізувати складні політичні явища та впливати на формування актуальних політичних стратегій та рішень.

У програмі також представлено програмні компетентності, що включають в себе розвиток навичок критичного мислення, аналізу та інтерпретації складних політичних процесів. Крім того, студенти отримують навички ефективного комунікування та презентації наукових результатів, здатність до критичного оцінювання наукових публікацій та дослідницьких проєктів у політичній сфері. Такі компетентності є ключовими для підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних до активної участі у вирішенні актуальних політичних проблем та впровадженні передових політичних практик у різних сферах державного управління та громадського сектору.

Висновок. Освітньо-наукова програма «Політологія» третього освітньо-наукового рівня вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», кваліфікація: доктор філософії у галузі «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю «Політологія» є актуальною, відповідає вимогам, сучасним професійним компетентностям підготовки політологів і може бути рекомендована для впровадження в Національному університеті «Кієво-Могилянська академія».

**Заступник генерального директора
Урядового офісу координації
європейської та євроатлантичної
інтеграції Секретаріату Кабінету
Міністрів України**

Нагорняк Іван Михайлович (PhD)

18.10.2023 р.

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК
на освітньо-наукову програму «Політологія»
третього освітньо-наукового рівня вищої освіти за спеціальністю 052
«Політологія»
Національного університету «Києво-Могилянська академія»

Рецензована освітньо-наукова програма має логічну структуру та відображає поетапний процес підготовки докторів філософії у галузі «соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю «політологія». Обов'язкові та вибіркові компоненти програми включають широкий спектр курсів, які дозволяють студентам систематично поглиблювати свої знання та компетентності в політичній науці та суміжних галузях, починаючи з загальних теоретичних основ і переходячи до більш спеціалізованих тем. Програма вдало поєднує теоретичні курси із формуванням практичних навичок, сприяючи формуванню у студентів глибокого розуміння політичної сфери та розвитку необхідних якостей для успішної діяльності в ній. Це створює міцну основу для подальшого наукового дослідження та впровадження здобутих знань у практичну діяльність в різних сферах суспільства.

Освітньо-наукова програма «Політологія» спрямована на розвиток широкого спектру ключових компетентностей у студентів для підготовки їх до ефективної діяльності у сфері політичних наук. По-перше, програма акцентує на розвитку аналітичного мислення та критичного аналізу політичних явищ і процесів. Студенти отримують навички ретельного аналізу політичних систем, державних структур, виборчих процесів та політичних трансформацій, що дозволяє їм діагностувати проблеми та знаходити ефективні рішення для сучасного суспільства. По-друге, програма прагне розвивати у студентів високі комунікаційні навички, які є необхідними для успішної взаємодії з різними суспільними групами та інституціями. Це включає в себе вміння ефективно висловлювати свої думки, аргументувати свої позиції, адаптувати комунікацію до різних аудиторій та працювати в команді. Крім того, студенти отримують навички конструктивного діалогу, що дозволяє їм вирішувати конфліктні ситуації та сприяє побудові конструктивних відносин як у суспільному, так і в академічному середовищі.

Рецензована освітньо-наукова програма відповідає чинними вимогам підготовки докторів філософії, зокрема Стандарту вищої освіти зі спеціальності 052 політологія для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Засвідченої відповідності програми вимогам законодавства досягнуто шляхом поєднання обов'язкової компоненти, очікувань роботодавців та індивідуального підходу до наукової роботи. Така програма дозволяє студентам оволодіти важливими аспектами політичної науки та бути готовими до викликів сучасного політичного середовища.

Дотримання вимог якості освіти відображається через систематичний контроль за навчальним процесом, включаючи оцінку знань студентів, їх активну участь у наукових дослідженнях та публікаціях, а також залучення до академічних дебатів та конференцій. Постійний моніторинг та оцінка якості

забезпечуються завдяки дієвій системі контролю якості, що враховує вимоги сучасних освітніх стандартів та кращих практик у політичній науці. Це сприяє підвищенню якості освіти та підготовки висококваліфікованих фахівців у сфері політики, забезпечуючи їм необхідні знання та навички для успішної кар'єри та активної участі в суспільному житті.

Освітньо-наукова програма «Політологія» третього рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія» має необхідні змістові складові, спрямована на формування широко спектру компетенцій, забезпечує дотримання якості освіти та відповідає чинним нормативним вимогам, а отже, може бути рекомендована для підготовки фахівців третього (доктор філософії) освітньо-наукового рівня вищої освіти в Національному університеті «Києво-Могилянська академія».

Рецензент:

д. політ. наук,
провідна наукова співробітниця
Інституту держави і права
імені В.М. Корещького НАН України

Віра Явір

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму «Політологія» третього (доктор філософії) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія» у Національному університеті «Києво-Могилянська академія»

Освітньо-наукова програма «Політологія» для підготовки докторів філософії з політології розроблена на основі передового досвіду у галузі політології з врахуванням вимог національного законодавства та міжнародних практик. Програма відповідає Закону України "Про вищу освіту", "Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)" та чинному Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового рівня) галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки зі спеціальності 052 Політологія. Більше того, вона враховує сучасні рекомендації та ефективні практики наукової освіти Європейського освітнього простору вищої освіти (ЄПВО), включаючи "Зальцбурзькі принципи II" та Паризьке Комюніке, а також рекомендації від організацій та університетів, таких як Європейська асоціація університетів, Європейська рада здобувачів докторської освіти і молодих дослідників, Ліга європейських дослідницьких університетів.

Відображаючи високі вимоги до якості навчання та наукових досліджень у галузі політичних наук, програма враховує поточні тенденції розвитку наукової сфери. Різноманітні виклики у сфері глобалізації, демократизації, конфліктології та міжнародних відносин трансформують предметне поле сучасної політології. Такі компоненти програми як «Інформаційна грамотність дослідника», «Політична експертиза», «Політичні трансформації» відтворює ці тенденції, надаючи студентам глибокі знання та розуміння природи викликів. Результатом є формування компетентних фахівців, здатних вирішувати складні політичні проблеми та сприяти розвитку суспільства та держави.

Рецензована освітньо-наукова програма має чітко визначену та логічну структуру, що дозволяє систематизувати знання та навички, необхідні для успішної підготовки докторів філософії у галузі політології. Програма чітко визначає цілі та завдання освітньо-наукової підготовки, має достатній обсяг навчальної компоненти, необхідний для здобуття відповідного рівня вищої освіти. Також вона детально визначає інтегральні, загальні та спеціальні компетентності, які охоплюють фахові, предметні та загальні навички, необхідні для успішної роботи у сфері політології.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти сформульований у термінах результатів навчання відповідає вимогам сучасного ринку праці та потребам сучасної науки. Форми атестації здобувачів вищої освіти, які передбачені в програмі, сприяють об'єктивній оцінці знань та навичок студентів, що відповідає високим стандартам якості освіти. Крім того, програма містить вимоги до системи забезпечення якості вищої освіти, що гарантує високий рівень підготовки фахівців та відповідність освіти міжнародним стандартам.

У Національному університеті «Києво-Могилянська академія» впроваджено комплексну систему вдосконалення та оцінки якості освіти, яка включає постійний моніторинг, проведення опитувань викладачів та студентів, постійне оновлення та

удосконалення навчальних планів та програм, забезпечення наявності сучасного навчального обладнання та літератури, а також впровадження передових методик навчання. Крім того, університет активно сприяє професійному розвитку викладацького складу, що забезпечує високий рівень викладання та науково-дослідної діяльності. Наявність сучасних науково-дослідних центрів та лабораторій також сприяє підготовці студентів на високому науковому рівні. Крім того, університет систематично взаємодіє з роботодавцями та експертами з практики, що дозволяє адаптувати програму підготовки до потреб сучасного ринку праці та забезпечити високу конкурентоспроможність випускників.

У програмі передбачено широкий перелік обов'язкових та вибіркового компонентів, що дає можливість студентам гнучко формувати свої навчальні траєкторії залежно від індивідуальних інтересів і професійних цілей. Обсяг обов'язкових компонентів включає поглиблене вивчення політології в різних контекстах, включаючи національний, регіональний та міжнародний рівні. Також передбачено вивчення різних аспектів політичних теорій, історії політичних доктрин, політичного аналізу та політичних технологій.

Вибіркові компоненти дозволяють студентам зосередитися на конкретних аспектах політичної науки, таких як політичні трансформації, міжнародні відносини, глобальні політичні процеси тощо. Передбачена можливість вивчення міждисциплінарних курсів, які допомагають студентам розширити свій аналітичний та критичний мислення. Така широка гамма компонентів дозволяє студентам вибрати ті напрямки, які найбільше відповідають їхнім інтересам та майбутнім кар'єрним планам.

Загалом рецензована освітньо-наукова програма «Політологія» третього (доктор філософії) рівня вищої освіти у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія» є добре збалансованою, її основні компоненти покликані сформувати необхідні компетентності висококваліфікованих дослідників, вона відповідає потребам сучасного суспільства та ринку праці та може бути рекомендована для впровадження у Національному університеті «Києво-Могилянська академія».

Рецензент:

доктор політичних наук, професор,
директор Інституту гуманітарних і соціальних наук
Національного університету «Львівська політехніка»

Ярина ТУРЧИН

